

Parlamentul României
Camera Deputaților

S.P. Nr. 616..... din 10.06.2014

**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR**

INFORMARE

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.4 teza a doua raportate la cele ale art.1 alin.(2) din Legea nr.165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, în redactarea anterioară modificării acestor prevederi prin Legea nr.368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr.165/2013

Către: Biroul permanent al Camerei Deputaților

De la: Secretarul general al Camerei Deputaților

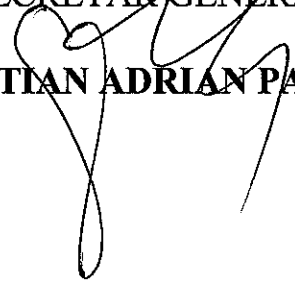
Vă informăm că prin Decizia nr. 210 din 08.04.2014, definitivă și general obligatorie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.418 din 5 iunie 2014, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.4 teza a doua raportate la cele ale art.1 alin.(2) din Legea nr.165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, în redactarea anterioară modificării acestor prevederi prin Legea nr.368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr.165/2013.

Potrivit prevederilor art.147 alin.(1) din Constituția României, republicată, dispozițiile din legile în vigoare constatate ca fiind neconstituționale își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale, dacă, în acest interval, Parlamentul nu pune de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției.

Legea 165/2013 a fost adoptată prin procedura angajării
răspunderii Guvernului, potrivit art. 114 din Constituția României.

Anexăm alăturat, Decizia Curții Constituționale nr. 210/2014.

SECRETAR GENERAL

CRISTIAN ADRIAN PANCIU

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 182 (XXVI) — Nr. 418

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 5 iunie 2014

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina	
HOTĂRĂRI ALE SENATULUI				
34. — Hotărâre privind încetarea activității unei comisii de anchetă.....	2	interpretarea unor termeni în textul Acordului dintre Ministerul Apărării Naționale din România și Departamentul Apărării din Statele Unite ale Americii privind achizițiile și serviciile reciproce, semnat la București la 28 noiembrie 2012 și, respectiv, la Stuttgart la 5 decembrie 2012	8-10	
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE				
Decizia nr. 210 din 8 aprilie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 teza a doua raportate la cele ale art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, în redactarea anterioară modificării acestor prevederi prin Legea nr. 368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013	2-5	3.366. — Ordin al ministrului educației naționale privind aprobarea Calendarului desfășurării concursului de selecție a cadrelor didactice pentru constituirea corpului național de experți în management educațional, seria a 6-a	11-12	
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI				
453. — Hotărâre privind transmiterea unor imobile aflate în domeniul public al statului din administrarea Serviciului de Informații Externe în administrarea Ministerului Educației Naționale	6	ACTE ALE CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII		
546. — Hotărâre pentru modificarea și completarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului de admitere la Școala Națională de Grefieri, aprobat prin Hotărârea Plenumului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 173/2007				12
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE				
344. — Ordin al ministrului delegat pentru energie privind aprobarea lansării Cererii de propuneri de proiecte de investiții în extinderea și modernizarea rețelelor de transport al energiei electrice și gazelor naturale, propuse pentru acordarea asistenței financiare nerambursabile prin Programul operațional sectorial „Creșterea competitivității economice” (POS CCE), axa prioritară 4, domeniul major de intervenție 1, operațiunea 4.1.b) „Sprijinirea investițiilor în extinderea și modernizarea rețelelor de transport al energiei electrice, gazelor naturale și petrolului, precum și ale rețelelor de distribuție a energiei electrice și gazelor naturale, în scopul reducerii pierderilor în rețea și realizării în condiții de siguranță și continuitate a serviciilor de transport și distribuție”	7	ACTE ALE AUTORITĂȚII NAȚIONALE DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI		
991. — Ordin al ministrului afacerilor externe privind publicarea textului notelor verbale, semnate la București la 9 decembrie 2013 și, respectiv, la București la 16 ianuarie 2014, care constituie schimbul de instrumente pentru corectarea erorilor materiale și		34.— Ordin privind stabilirea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție și aprobarea prețurilor pentru furnizarea reglementată a gazelor naturale realizate de Societatea Comercială CONGAZ — S.A.....	13-15	
ACTE ALE AUTORITĂȚII ELECTORALE PERMANENTE				
5.— Lista partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale, organizațiilor cetățenilor români aparținând minorităților naționale și a candidaților independenți pentru care a fost depus raportul detaliat al veniturilor și cheltuielilor electorale, conform art. 38 alin. (1) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru alegerile locale parțiale desfășurate conform Hotărârii Guvernului nr. 283/2014 privind stabilirea datei alegerilor locale parțiale pentru alegerea autorităților administrației publice locale în unele circumscripții electorale				16

HOTĂRĂRI ALE SENATULUI**PARLAMENTUL ROMÂNIEI****SENATUL****HOTĂRĂRE****privind încetarea activității unei comisii de anchetă**

În temeiul prevederilor art. 67 din Constituția României, republicată,

Senatul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Comisia de anchetă privind interceptările telefonice ale magistratului Corneliu Bârsan, judecător la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, interceptat în baza unui mandat de siguranță națională, înființată prin Hotărârea Senatului nr. 17/2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 202 din 9 aprilie 2013, cu modificările ulterioare, își încetează activitatea ca urmare a deschiderii unor proceduri judiciare referitoare la fapte sau activități ce constituie obiectul comisiei de anchetă menționate.

Această hotărâre a fost adoptată de Senat în ședința din 3 iunie 2014, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,
IOAN CHELARU

București, 3 iunie 2014.
Nr. 34.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 210**

din 8 aprilie 2014

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 teza a doua raportate la cele ale art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, în redactarea anterioară modificării acestor prevederi prin Legea nr. 368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Toni Greblă	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Bianca Drăghici	— magistrat-asistent

Cluj — Secția I civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 657D/2013.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 13 martie 2014, în prezența reprezentantului Ministerului Public, procuror Simona Ricu, și au fost consemnate în încheierea de ședință din acea dată, când, având nevoie de timp pentru a delibera, Curtea, în conformitate cu dispozițiile art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a amânat pronunțarea la data de 1 aprilie 2014, iar apoi la 8 aprilie 2014.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată de Marosan Andras în Dosarul nr. 4.869/117/2011 al Curții de Apel

3. Prin Decizia civilă nr. 3.681/R/2013 din 25 septembrie 2013, pronunțată în Dosarul nr. 4.869/117/2011, **Curtea de Apel Cluj — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 din**

Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România.

4. Excepția a fost ridicată de Marosan Andras într-o cauză având ca obiect soluționarea unei cereri formulate în baza Legii nr. 10/2001.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia arată că dispozițiile Legii nr. 165/2013 nu se pot aplica retroactiv și nu pot fi incidente în cauzele aflate în curs de judecată la data intrării în vigoare a legii, acestea urmând a fi finalizate conform legii în vigoare la data intentării acțiunii civile, respectiv conform Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989.

6. Autorul excepției susține că, potrivit normelor în vigoare la data judecării cauzei în primă instanță, a obținut dreptul de proprietate asupra unui imobil în compensare pentru cel preluat în mod abuziv de la antecesoarea sa în perioada regimului comunist. Noul act normativ (Legea nr. 165/2013) «aduce serioase modificări privind întregul proces de restituire», în special cu privire la modalitatea de acordare a măsurilor reparatorii, care este restricționată la compensarea prin puncte.

7. Curtea de Apel Cluj — Secția I civilă apreciază că excepția de neconstituționalitate este fondată, întrucât prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile art. 33, art. 34 și art. 35 din aceeași lege, încalcă principiul fundamental al neretroactivității legii civile. Se susține că, prin Legea nr. 165/2013, nu au fost abrogate niciuna din dispozițiile Legii nr. 10/2001 și că prevederile art. 25 din aceeași lege rămân în continuare aplicabile, textul de lege criticat ignoră faptul că în procedura administrativă subzistă obligativitatea unității deținătoare de a se pronunța prin decizie sau, după caz, prin dispoziție motivată, asupra cererii de restituire în natură, în termen de 60 de zile de la înregistrarea notificării sau, după caz, de la data depunerii actelor doveditoare și că termenele prevăzute de art. 33—35 din Legea nr. 165/2013 sunt termene generale destinate entităților investite de lege, în vederea atingerii scopului legii.

8. Se arată că litigiile aflate pe rolul instanțelor de judecată au avut în vedere legea aplicabilă la momentul sesizării inițiale, iar faptul că în cursul judecării a intrat în vigoare Legea nr. 165/2013, care reglementează alte termene și condiții decât cele de la momentul formulării și înregistrării cererilor de chemare în judecată, ce urmează a li se aplica în condițiile art. 4 din această lege, răstoarnă principiul fundamental al neretroactivității legii civile.

9. De asemenea, Legea nr. 165/2013, prin art. 33—35, interzice accesul liber la justiție, acesta fiind permis doar după scurgerea unui termen de 6 luni calculat din momentul expirării celorlalte termene de 12, 24 și 36 de luni, fără a exista vreo justificare sau o necesitate de natura celor prevăzute de art. 53 din Constituție.

10. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

11. Avocatul Poporului apreciază ca întemeiată excepția de neconstituționalitate, întrucât dispozițiile legale criticate se aplică și cauzelor aflate pe rolul instanțelor de judecată la data intrării în vigoare a legii. Acestea au caracter retroactiv deoarece acționează asupra fazei inițiale de constituire a situației juridice, modificând în mod esențial regimul juridic creat prin depunerea cererilor de chemare în judecată în termenul legal, cu încălcarea principiului *tempus regit actum*. În acest sens menționează Decizia Curții Constituționale nr. 830/2008. Prin urmare, noua lege nu poate interveni asupra proceselor aflate în curs de judecată pe rolul instanțelor, întrucât o astfel de modificare nu

face decât să creeze confuzii în înțelegerea și aplicarea corectă a principiului constituțional al neretroactivității legilor.

12. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

13. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

14. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie, potrivit dispoziției actului de sesizare, prevederile art. 4 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 278 din 17 mai 2013.

15. Analizând excepția de neconstituționalitate așa cum aceasta a fost ridicată de autorul său, Curtea reține că incidența dispozițiilor art. 4 teza a doua din Legea nr. 165/2013 în cauza dedusă judecării Curții de Apel Cluj este, în mod necesar, subsecventă admiterii caracterului novator al reglementărilor consacrate prin legea menționată cu privire la materia măsurilor reparatorii prin echivalent. Așa fiind, instituirea măsurii reparatorii în echivalent prin compensarea prin puncte, consacrată de dispozițiile art. 1 alin. (2) din lege, reprezintă o soluție legislativă nouă, de imediată aplicare, care a devenit incidentă în cauza aflată pe rolul instanței judecătorești prin intermediul normei consacrate de art. 4 din lege. Ca atare, din analiza notelor scrise prin care autorul excepției de neconstituționalitate își motivează criticile formulate, coroborate cu temeiurile legale reținute de instanța judecătorească în pronunțarea soluției, prin care s-a stabilit dreptul reclamantului la măsura reparatorie a compensării prin puncte, Curtea constată că obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 4 teza a doua raportate la cele ale art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, în forma în vigoare la data de 25 septembrie 2013, data pronunțării Deciziei civile nr. 3.681/R/2013 a Curții de Apel Cluj, care constituie actul de sesizare al instanței de contencios constituțional. Prin urmare, obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 4 teza a doua raportate la cele ale art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, în redactarea anterioară modificării acestor prevederi prin Legea nr. 368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013, cu următorul conținut:

— Art. 4: „Dispozițiile prezentei legi se aplică [...], cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv, aflate pe rolul instanțelor [...] la data intrării în vigoare a prezentei legi.”;

— Art. 1 alin. (2): „În situația în care restituirea în natură a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist nu mai este posibilă, singura măsură reparatorie în echivalent care se acordă este compensarea prin puncte, prevăzută în cap. III.”

16. Curtea reține îndeplinirea condițiilor de admisibilitate prevăzute la art. 29 alin. (1)—(3) din Legea nr. 47/1992, având în vedere Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, prin care instanța de contencios constituțional a statuat că sintagma „în vigoare” din cuprinsul dispozițiilor art. 29 alin. (1) și ale art. 31 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 este constituțională în măsura în care se interpretează în sensul că sunt supuse controlului de constituționalitate și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare. Prin urmare, deși dispozițiile de lege supuse examinării nu se mai încadrează în fondul activ al legislației, Curtea urmează să se

pronunțe asupra constituționalității acestora, având în vedere că raportul juridic dintre părți este guvernat de dispozițiile Legii nr. 165/2013 în forma în vigoare la data invocării excepției de neconstituționalitate, ceea ce califică situația în care se află autorul excepției ca fiind o *facta pendentia*.

17. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții, autorul excepției invocă prevederile constituționale ale art. 15 alin. (2) care consacră principiul neretroactivității legii.

18. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că aceasta este întemeiată și urmează a fi admisă, pentru următoarele considerente:

19. În ceea ce privește evoluția cadrului legal prin care au fost reglementate modalitățile de acordare a măsurilor reparatorii, Curtea reține că Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 798 din 2 septembrie 2005, la art. 1 alin. (2) prevede că, *„În cazurile în care restituirea în natură nu este posibilă se vor stabili măsuri reparatorii prin echivalent. Măsurile reparatorii prin echivalent vor consta în compensare cu alte bunuri sau servicii oferite în echivalent de către entitatea investită potrivit prezentei legi cu soluționarea notificării, cu acordul persoanei îndreptățite, sau despăgubiri acordate în condițiile prevederilor speciale privind regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv”*. De asemenea, potrivit art. 26 alin. (1) din aceeași lege, *„Dacă restituirea în natură nu este posibilă, deținătorul imobilului sau, după caz, entitatea investită potrivit prezentei legi cu soluționarea notificării este obligată ca, prin decizie sau, după caz, prin dispoziție motivată, în termenul prevăzut la art. 25 alin. (1), să acorde persoanei îndreptățite în compensare alte bunuri sau servicii ori să propună acordarea de despăgubiri în condițiile legii speciale privind regimul de stabilire și plată a despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv, în situațiile în care măsura compensării nu este posibilă sau aceasta nu este acceptată de persoana îndreptățită.”*

20. Curtea observă că, potrivit art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, în forma în vigoare în perioada 20 mai — 24 decembrie 2013, *„În situația în care restituirea în natură a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist nu mai este posibilă, singura măsură reparatorie în echivalent care se acordă este compensarea prin puncte, prevăzută în cap. III.”*

21. Legea nr. 368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 819 din 21 decembrie 2013, prevede la art. I modificarea alin. (2) al art. 1 în sensul că, *„În situația în care restituirea în natură a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist nu mai este posibilă, măsurile reparatorii în echivalent care se pot acorda sunt compensarea cu bunuri oferite în echivalent de entitatea investită cu soluționarea cererii formulate în baza Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare, măsurile prevăzute de Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997, cu modificările și completările ulterioare, precum și măsura compensării prin puncte, prevăzută în cap. III.”*

22. Astfel, Curtea constată că:

a) până la data de 20 mai 2013 (data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013), în cazul în care restituirea în natură nu era posibilă, persoana îndreptățită beneficia de măsuri reparatorii prin echivalent, care constau în compensarea cu alte bunuri sau servicii oferite în echivalent și despăgubiri acordate în condițiile

prevederilor speciale privind regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv;

b) în intervalul 20 mai 2013—24 decembrie 2013 (data intrării în vigoare a Legii nr. 368/2013), în situația în care restituirea în natură a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist nu mai era posibilă, persoana îndreptățită beneficia de o singură măsură reparatorie în echivalent — compensarea prin puncte;

c) după 24 decembrie 2013, în situația în care restituirea în natură a imobilelor preluate în mod abuziv nu mai este posibilă, măsurile reparatorii în echivalent care se pot acorda sunt compensarea cu bunuri oferite în echivalent și compensarea prin puncte.

23. Referitor la situația de fapt, Curtea reține că prin Sentința civilă nr. 667 din 2 octombrie 2012, pronunțată în Dosarul nr. 4.869/117/2011 al Tribunalului Cluj, reclamantul Marosan Andras (autorul excepției de neconstituționalitate) obține dreptul la măsuri reparatorii prin acordarea în compensare a unui bun oferit în echivalent (o suprafață de teren de 716 mp), în temeiul dispozițiilor art. 1 alin. (2) și art. 26 alin. (1) din Legea nr. 10/2001. Împotriva hotărârii judecătorești, pârâul Primarul Municipiului Cluj-Napoca exercită calea de atac a recursului, iar prin Decizia civilă nr. 1 din 9 februarie 2013, Curtea de Apel Cluj admite recursul, casează sentința recurată și fixează termen pentru rejudecarea cauzei, apreciind că se impune efectuarea unei noi expertize tehnice de evaluare imobiliară a terenului preluat de stat și a terenului atribuit în compensare. Prin Decizia civilă nr. 3.681/R/25 septembrie 2013, Curtea de Apel Cluj ia act de intrarea în vigoare a dispozițiilor Legii nr. 165/2013, care la art. 1 alin. (2) prevăd ca unică măsură reparatorie în echivalent care se acordă persoanelor îndreptățite compensarea prin puncte. Așa fiind, instanța stabilește dreptul reclamantului Marosan Andras la măsuri compensatorii în condițiile Legii nr. 165/2013 aferente imobilului preluat abuziv care nu mai poate fi restituit în natură.

24. Ulterior invocării excepției de neconstituționalitate și a soluționării pe fond a cauzei în care a fost invocată excepția, legiuitorul a revenit asupra soluției legislative consacrate inițial prin art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, reinstaurând, pe lângă compensarea prin puncte, dreptul persoanelor îndreptățite la acordarea de măsuri reparatorii prin compensarea cu bunuri oferite în echivalent. Intervenția legislativă a fost motivată astfel: *«Deoarece prin Legea nr. 165/2013 s-a prevăzut că restituirea în natură poate avea loc doar în situația terenurilor solicitate potrivit legilor fondului funciar, iar în practică se solicită și restituirea în natură, prin compensare, a bunurilor solicitate potrivit Legii nr. 10/2001, se impun modificarea și completarea prevederilor alin. (2) al art. 1 și alin. (1) al art. 42 din Legea nr. 165/2013. Aceste modificări sunt necesare pentru a se evita apariția unor divergențe de interpretare a textelor legale și întârzierea procesului de restituire a dreptului de proprietate. Totodată, aceste modificări vor avea ca finalitate scăderea presiunii asupra bugetului de stat, prin diminuarea sumei despăgubirilor acordate în numerar persoanelor îndreptățite.»*

25. Din analiza expunerii de motive la Legea nr. 368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, Curtea reține că, la momentul adoptării Legii nr. 165/2013 legiuitorul a omis situația, prevăzută expres de Legea nr. 10/2001, privind măsurile reparatorii prin echivalent care aveau ca obiect compensarea cu alte bunuri sau servicii oferite în echivalent de către entitatea investită/deținătorul imobilului cu acordul persoanei îndreptățite. Remedierea omisiunii legislative a avut ca scop „evitarea apariției unor divergențe de interpretare a textelor legale”.

26. Or, examinând evoluția cadrului legal în materia procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, Curtea observă că modificările legislative care

s-au succedat au generat mai mult decât „divergențe de interpretare a textelor legale”, ci chiar regimuri juridice diferite aplicabile unor situații identice. Abrogarea dispozițiilor legale care constituiau temeiul juridic al stabilirii dreptului persoanelor îndreptățite la măsuri reparatorii prin compensarea bunului preluat abuziv cu alte bunuri oferite în echivalent pentru un interval de 7 luni, perioadă în care titularii dreptului au fost obligați să accepte măsura reparatorie a compensării prin puncte, ca unică posibilitate de valorificare a dreptului lor, urmată de reinstaurarea acestui drept în forma prevăzută de legea anterioară, demonstrează caracterul arbitrar și imprevizibil al normelor adoptate de legiuitor. Succesiunea în timp a dispozițiilor legale este de natură să genereze instabilitatea raporturilor juridice reglementate de Legea nr. 165/2013, lipsa de coerență și de previzibilitate a normelor adoptate în materia măsurilor reparatorii prin echivalent afectând în mod grav principiul securității raporturilor juridice, expresie a principiilor constituționale privind statul de drept și obligația respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, consacrate de art. 1 alin. (3) și (5) din Legea fundamentală.

27. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat că trăsătura esențială a statului de drept o constituie supremația Constituției și obligativitatea respectării legii și că statul de drept asigură supremația Constituției, corelarea tuturor legilor și tuturor actelor normative cu aceasta (a se vedea în acest sens Decizia nr. 234 din 5 iulie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 558 din 7 septembrie 2001, și Decizia nr. 22 din 27 ianuarie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 17 martie 2004). Totodată, Curtea a reținut că principiul securității raporturilor juridice civile constituie o dimensiune fundamentală a statului de drept, astfel cum acesta este consacrat în mod expres prin dispozițiile art. 1 alin. (3) din Legea fundamentală (a se vedea, în acest sens, deciziile nr. 570 din 29 mai 2012 și nr. 615 din 12 iunie 2012, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 404 din 18 iunie 2012 și, respectiv, nr. 454 din 6 iulie 2012).

28. Cu privire la acest aspect, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că principiul securității raporturilor juridice decurge implicit din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și constituie unul

dintre elementele de bază ale statului de drept. În acest sens sunt hotărârile din 20 octombrie 2011, 6 decembrie 2007 și 2 noiembrie 2010, pronunțate în cauzele *Nejdet Şahin și Perihan Şahin împotriva Turciei*, paragraful 56, *Beian împotriva României* (nr. 1), paragraful 39, și *Ştefănică și alții împotriva României*, paragraful 31. De asemenea, prin Hotărârea din 9 decembrie 2008, pronunțată în Cauza *Viașu împotriva României*, paragraful 64, Curtea europeană de la Strasbourg a statuat că, în contextul mai multor modificări ale unei norme legale, atât claritatea, cât și previzibilitatea impuse de noțiunea de „legalitate” au fost grav afectate.

29. De altfel, și jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene a recunoscut în mod implicit necesitatea respectării așteptărilor legitime ale cetățenilor cărora li se adresează o reglementare legală, spre exemplu, în Hotărârea din 15 iulie 2004, pronunțată în Cauza C-459/02 — *Willy Gerekens și Asociația agricolă Procol pentru promovarea comercializării produselor lactate împotriva Marelui Ducat al Luxemburgului*, paragrafele 23 și 24, sau Hotărârea din 29 iunie 2010, pronunțată în Cauza C-550/09 — *Proces penal împotriva lui E. și F.*, paragraful 59.

30. Mai mult, modificările legislative survenite generează discriminări sub aspectul tratamentului juridic aplicabil unor persoane aflate în situații juridice identice. Astfel, simpla împrejurare de fapt — soluționarea cu întârziere a notificărilor de către entitățile investite de lege sau soluționarea definitivă a cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești în intervalul de activitate a dispozițiilor art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, în forma inițială — nu se poate constitui în argument care să justifice în mod obiectiv și rezonabil aplicarea unui tratament juridic diferit persoanelor îndreptățite la măsura reparatorie prin compensarea cu un alt bun oferit în echivalent, generând încălcarea prevederilor art. 16 alin. (1) din Constituție.

31. Pe de altă parte, Curtea nu reține critica referitoare la încălcarea principiului neretroactivității legii civile, întrucât norma a produs efecte juridice exclusiv în domeniul său temporal de acțiune (20 mai 2013—24 decembrie 2013), fără a opera modificări cu privire la raporturi juridice consumate/intrate sub autoritatea de lucru judecat anterior intrării sale în vigoare.

32. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Marosan Andras în Dosarul nr. 4.869/117/2011 al Curții de Apel Cluj — Secția I civilă și constată că dispozițiile art. 4 teza a doua raportate la cele ale art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, în redactarea anterioară modificării acestor prevederi prin Legea nr. 368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 sunt neconstituționale.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Curții de Apel Cluj — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 8 aprilie 2014.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Bianca Drăghici